

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน ในสถาบันการอาชีวศึกษา¹

Factors Affecting Football Gambling Behaviors among Youths in Vocational Education Institutions

กติกาสุขสวัสดิ์² และประพนธ์ สหพัฒน์³

Katika Suksawat⁴ and Prapon Sahapattana⁵

Received: August 20, 2018

Revised: September 20, 2018

Accepted: October 3, 2018

บทคัดย่อ

การศึกษาวัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของเยาวชนในสถาบันการอาชีวศึกษา โดยศึกษาเฉพาะเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง คือ เยาวชนที่กำลังศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 382 คน และใช้การวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุ (Multiple Regression Analysis) ผลการศึกษาพบว่า พันธะทางสังคมมีผลเชิงลบ ขณะที่การเรียนรู้ทางสังคมมีผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน ดังนั้น จึงควรมุ่งเน้นไปที่สถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาในการส่งเสริมให้เกิดพันธะทางสังคมและลดการเรียนรู้ทางสังคมแบบผิดๆ เกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอลให้กับเยาวชน

คำสำคัญ การพนันฟุตบอล, เยาวชน

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชนในสถาบันการอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

² คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กรุงเทพฯ 10240 อีเมล: katikasuksawat@gmail.com

³ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กรุงเทพฯ 10240 อีเมล: pracons@gmail.com

⁴ School of Public Administration, National Institute of Development Administration, Bangkok 10240. E-mail: katikasuksawat@gmail.com

⁵ School of Public Administration, National Institute of Development Administration, Bangkok 10240. E-mail: pracons@gmail.com

Abstract

This study was a study on factors affecting football gambling behaviors among youths in vocational education institutions in Bangkok. This study collected data from 382 youths studying in vocational institutions in Bangkok using questionnaire as a collecting tool. Multiple regression analysis was used for data analysis. The study found that social bonding has a negative effect whereas social learning has a positive effect on football gambling behavior among youths. It is suggested that we should focus on family and educational institutions to promote social bonding and to reduce the misuse of social learning regarding football gambling.

Keywords Football Gambling, Youth

1. บทนำ

ในปัจจุบันตลาดการพนันโลกได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก เนื่องจากการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา จากรายงานการพนันโลกพบว่า มูลค่าการพนันโลกคิดจากผลได้หรือกำไรจากการให้บริการการพนันพุ่งสูงขึ้น โดยในแต่ละภูมิภาคเอเชียและตะวันออกกลางมีมูลค่าการพนันเพิ่มขึ้นมากที่สุด และยังเป็นเจ้าตลาดที่มีสัดส่วนของตลาดการพนันสูงที่สุดในโลก (Global Betting & Gaming Consultants [GBGC], 2015)

ในประเทศไทย แม้ว่าการพนันจะถูกควบคุมด้วยกฎหมายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 แต่กฎหมายฉบับนี้มีความเก่าแก่เป็นอย่างมากเมื่อเทียบกับเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นตามยุคสมัย ทำให้เห็นการลักลอบเล่นการพนันในประเทศไทยได้โดยทั่วไป ซึ่งการพนันฟุตบอลเป็นการพนันชนิดที่มีผลกระทบต่อประเทศมากที่สุด เนื่องจากการพนันชนิดที่มีจำนวนเงินหมุนเวียนมากที่สุด (ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน, 2559) ไม่เพียงแต่เป็นการพนันชนิดที่มีจำนวนเงินหมุนเวียนมากที่สุด การพนันฟุตบอลยังเกิดขึ้นในกลุ่มเยาวชนอายุ 15-18 ปีเป็นจำนวนมาก โดยส่วนใหญ่เป็นเยาวชนที่กำลังศึกษาในสายอาชีพหรืออาชีวศึกษา (ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ [SAB], 2559)

นอกจากนี้ ความล้ำสมัยของเทคโนโลยีในปัจจุบันเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การพนันฟุตบอลเพิ่มปริมาณและได้รับความนิยมกันอย่างแพร่หลาย โดยจำนวนผู้เล่นพนันออนไลน์มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว (Casual Games Association, 2012) การเล่นพนันฟุตบอลในเยาวชนเกือบครึ่งพบปัญหาการพนันตามมา ที่พบมากที่สุดมักเป็นปัญหาผลกระทบ

ด้านการเรียน มีความเครียด รองลงมาคือปัญหาทางการเงิน ถูกโกง มีหนี้สินจากการพนัน ทั้งยังมีปัญหาด้านความสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว แฟน/คนรัก เพื่อน ลูกหลานไปถึงปัญหาการก่ออาชญากรรมอื่นๆ ที่ตามมา เช่น ลักเล็กขโมยน้อย ยักยอกทรัพย์สิน การทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกาย เป็นต้น (Moghaddam, Yoon, Campos, & Fong, 2015)

จากเหตุผลที่กล่าวมาทั้งหมดจึงเป็นที่มาของการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเล่น การพนันฟุตบอลของเยาวชนและเลือกศึกษากลุ่มประชากรในเยาวชนที่กำลังศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษา เนื่องจากเป็นกลุ่มเยาวชนที่เล่นการพนันฟุตบอลมากที่สุด (SAB, 2559) ขอบเขตพื้นที่ในการศึกษาคือ เขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีสถาบันการอาชีวศึกษา มากที่สุดในประเทศ (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและกำลังคนอาชีวศึกษา, 2560) โดยการศึกษาวิจัยครั้งนี้ศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลความรู้ที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการพนันฟุตบอลของเยาวชนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

- (1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชนในสถาบันอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร
- (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอล ของเยาวชนในสถาบันอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร
- (3) เพื่อเสนอแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน ในสถาบันอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

3. ขอบเขตการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาการควบคุมตนเอง พันธะทางสังคม การเรียนรู้และรูปแบบการเข้าถึงการพนันต่อการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชนที่กำลังศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร โดยมีระยะเวลาการ ดำเนินการศึกษาระหว่างเดือนสิงหาคม 2560 ถึงเดือนสิงหาคม 2561

4. สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยพื้นฐานของเยาวชน ปัจจัยการควบคุมตนเอง ปัจจัยพันธะทางสังคม ปัจจัย การเรียนรู้ทางสังคม และช่องทางการเล่นพนันฟุตบอล มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนัน ฟุตบอลของเยาวชนในสถาบันอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เมื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชนในสถาบันอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานครแล้ว สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางแก้ไขปัญหาการพนันฟุตบอลในเยาวชนในสถาบันอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ให้กับหน่วยงานรัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลทั่วไปในอนาคต นอกจากนี้ ยังสามารถใช้ความรู้จากงานวิจัยนี้ต่อยอดในงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้ในอนาคต

6. นิยามเชิงปฏิบัติการ

ระดับการควบคุมตนเอง หมายถึง ความรู้สึกรู้ตัวก่อนการกระทำหรือพฤติกรรมที่จะกระทำ การยั้งคิดหรือทบทวนก่อนการกระทำ การใช้เหตุผลในการกำหนดพฤติกรรม ไม่ใช้อารมณ์หรือความรู้สึกในการกำหนดพฤติกรรมโดยเฉพาะในสถานการณ์เฉพาะหน้า (Gottfredson & Hirschi, 1990)

พันธะทางสังคม หมายถึง พันธะหรือข้อผูกมัดบางอย่างที่บุคคลแต่ละคนมีต่อบุคคลรอบข้างหรือสังคม ซึ่งจะเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลนั้นๆ ไม่ก่ออาชญากรรม ประกอบไปด้วยความผูกพัน ข้อผูกมัด ความเกี่ยวข้อง และความเชื่อ (Hirschi, 1961)

การเรียนรู้ทางสังคม หมายถึง การเรียนรู้หรือรับเอาพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลจากผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นบุคคลใกล้ชิดหรือบุคคลต้นแบบ โดยการดู ฟัง อ่าน และนำไปสู่การเล่นการพนันฟุตบอลได้ โดยการเรียนรู้ทางสังคมประกอบไปด้วย การคบหาสมาคม การให้คำนิยาม การเลียนแบบ และการเสริมแรง/การสนับสนุน (Akers, 1985)

7. แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เยาวชนติดการพนันเป็นปัญหาใหญ่ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากพบว่าเยาวชนจะเข้าสู่การพนันที่อายุเฉลี่ย 13 ปี โดยอายุน้อยที่สุดที่เริ่มเล่นคืออายุ 8 ปี และยังพบว่าหลังจากการเริ่มเล่นการพนันครั้งแรก เยาวชนกว่าร้อยละ 76 มีการเล่นการพนันต่อเนื่องไปเรื่อยๆ โดยประเภทการพนันที่มีเงินหมุนเวียนในระบบมากที่สุดคือ การพนันฟุตบอล มีเงินหมุนเวียนถึง 132,125 ล้านบาทต่อปี (ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน, 2559) การพนันฟุตบอลส่วนใหญ่ที่พบมากมักจะเป็นกลุ่มเยาวชนชาย เยาวชนหญิงอาจมีบ้างเพียงเล็กน้อย และหากพิจารณาแล้ว เยาวชนที่กำลังศึกษาในสายอาชีพมีแนวโน้มเล่นการพนันฟุตบอลสูงกว่าเยาวชนที่กำลังศึกษาในสายสามัญทั่วไป (SAB, 2559)

โดยส่วนใหญ่ในการเล่นการพนันฟุตบอลมักเกิดขึ้นจากการถูกชักชวนจากเพื่อน หรือคนรู้จักชวนให้รวมเงินกันเล่นพนัน หรือเป็นลักษณะการเล่นกับเพื่อนพี่น้องกันเอง ในขณะที่เยาวชนที่ตั้งใจเล่นการพนันฟุตบอล แต่ตัดสินใจไม่เล่นการพนันฟุตบอล นอกเหนือจากการไม่มีเงินเล่นพนัน สาเหตุส่วนใหญ่มาจากพ่อแม่ ผู้ปกครองหรืออาจารย์ ห้ามปรามไว้ เนื่องจากผิดกฎหมาย (SAB, 2559)

อีกสาเหตุสำคัญ คือ การควบคุมตนเองของเยาวชน เนื่องจากการพัฒนาสมองในส่วนหน้าเพื่อใช้ในการควบคุมการกระทำความอยากเกิดขึ้นในช่วงอายุ 12-25 ปี เป็นสาเหตุให้ช่วงอายุดังกล่าว เยาวชนไม่สามารถควบคุมการกระทำหรืออารมณ์ได้ (Gottfredson & Hirschi, 1990) หากมีปัจจัยอื่นเข้ามาแทรกซ้อน เช่น คำสอนของพ่อแม่ การรับสื่อ จะส่งผลต่อการพัฒนาสมองและสามารถนำไปสู่การเสพติดพฤติกรรม รวมถึงพฤติกรรมการติดการพนันด้วย (ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน, 2559, น. 74)

ปัญหาที่กลุ่กลามดังกล่าวก่อให้เกิดความพยายามในการป้องกันและแก้ไขปัญหานั้น โดยการหาที่มาและเหตุผล โดยในการอธิบายเหตุปัจจัยของพฤติกรรมดังกล่าวนี้ จะใช้ทฤษฎีทางอาชญาวิทยาในการอธิบาย ได้แก่ ทฤษฎีการควบคุมตนเอง (Self-control Theory) ทฤษฎีพันธะทางสังคม (Social Bonding Theory) และทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

(1) ทฤษฎีการควบคุมตนเอง (Self-control Theory) หลักการของทฤษฎีการควบคุมตนเอง (Gottfredson & Hirschi, 1990) คือ คนที่มีระดับการควบคุมตนเองสูง จะมีโอกาสก่ออาชญากรรมหรือเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับอาชญากรรมน้อย ทั้งนี้ ผู้ที่มีระดับการควบคุมตนเองต่ำ การกระทำความผิดจะเกิดขึ้นได้ต้องมีโอกาสที่จะกระทำความผิดด้วย ซึ่งในกรณีของการพนัน การศึกษาวิจัยของ Cheung (2016) พบว่า นักเรียนที่มีความกดดันทางสังคมและการควบคุมตนเองในระดับที่ต่ำจะมีแนวโน้มที่จะติดการพนัน ในขณะที่ผู้ที่ควบคุมตนเองได้สูงสามารถลดผลกระทบจากความกดดันทางสังคมในการเล่นหรือติดการพนันได้ การเพิ่มระดับควบคุมตนเองจะต้องเพิ่มตั้งแต่เด็ก โดยการขัดเกลาทางสังคมหรือกระบวนการเลี้ยงดู (Socialization) ในวัยเด็ก เช่น การบอกการสอนว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดควร ให้รางวัลเมื่อทำถูกต้อง ลงโทษเมื่อทำสิ่งที่ผิด เหล่านี้จะช่วยให้เด็กมีการพัฒนาการควบคุมตนเองได้ดีขึ้น

ในการสร้างระดับการควบคุมตนเองกลไกที่สำคัญในการสร้างความสามารถในการควบคุมตนเองอันดับแรกคือครอบครัว และอันดับสองคือโรงเรียน ซึ่งระดับการเลี้ยงดูจะพัฒนาการควบคุมตัวเองจะถูกพัฒนาให้สูงขึ้นจนกระทั่งอายุ 8 ขวบ หลังจากนั้นระดับการควบคุมตนเองจะหยุดชะงักและคงที่ไปตลอดจนโต (Gottfredson & Hirschi, 1990)

(2) ทฤษฎีพันธะทางสังคม (Social Bonding Theory) คิดค้นโดย Hirschi (1961) เป็นทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดในวงการอาชญาวิทยา (Braithwaite, 1989; Inciardi, Horowitz, Pottieger, 1993) โดยทฤษฎีมองว่ามนุษย์โดยปกติเป็นผู้ก่ออาชญากรรมอยู่แล้ว ดังนั้น จึงมุ่งเน้นหาสาเหตุว่าเหตุใดคนจึงไม่ก่ออาชญากรรม โดยสาเหตุที่คนไม่ก่ออาชญากรรมเพราะคนมีพันธะทางสังคม ซึ่งพันธะทางสังคมทำให้ปัญหาการพนันเกิดขึ้นน้อยลง (Lussier, Derevensky, Gupta, & Vitaro, 2014) ทั้งนี้ รวมไปถึงครอบครัว และ ศาสนาด้วย (Casey et al., 2011) โดยความผูกพันต่อสังคมหรือพันธะทางสังคม (Social Bonding) แบ่งออกเป็น 4 ประการ (Hirschi, 1961) คือ

ความผูกพัน (Attachment) หรือความรักความชื่นชมต่อบุคคลอื่น มีความสนใจกับความรู้สึกนึกคิดของบุคคลอื่น

ข้อผูกมัด (Commitment) หรือการผูกมัดกับการดำเนินชีวิตตามศีลธรรมอันดี ประสบความสำเร็จในชีวิต ใช้แนวคิดเดียวกันกับทฤษฎีหลักการในการปฏิบัติตาม (Stake in Conformity) ของ Toby (1957) ตัวอย่างเช่น บุคคลที่มีการลงทุนสูงหรือข้อผูกมัดสูง คือมีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง โอกาสที่จะกระทำความผิดก็น้อย เพราะหากถูกจับได้จะเสียตำแหน่งการงาน

ความเกี่ยวข้อง (Involvement) หรือการเข้าร่วมกับกิจกรรมที่ดี ที่ถูกที่ควร

ความเชื่อ (Belief) ที่บุคคลมีต่อค่านิยมและบรรทัดฐานทางสังคม หากบุคคลเชื่อว่ากฎหมายมีความถูกต้องตามจริยธรรม บุคคลนั้นจะไม่กระทำความผิด

(3) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของ Akers (1985) มีหลักการสำคัญของทฤษฎีการเรียนรู้ คือ ความใกล้ชิดและการเลียนแบบก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และนำมาซึ่งพฤติกรรมต่างๆ รวมถึงพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนและการก่ออาชญากรรม (Agnew, 1991)

โดยทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมอธิบายถึงการก่ออาชญากรรมประเภทต่างๆ รวมถึงการเล่นการพนันด้วย การศึกษาวิจัยพบว่าการเรียนรู้ทางสังคม ความใกล้ชิด สภาพแวดล้อมมีผลต่อปัญหาการเล่นการพนันของเยาวชน (Cheung, 2016; Lussier et al., 2014; Sarti & Triventi, 2017) โดยการจะเกิดการเรียนรู้ได้นั้น จะต้องมียปัจจัยที่มีอิทธิพลเป็นทั้งตัวกระตุ้นและตัวควบคุมอยู่ 4 ตัวแปร (Akers, 1985) ได้แก่

การคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน (Differential Association) แต่ทั้งนี้อิทธิพลของการคบหาสมาคมที่แตกต่างกันจะขึ้นอยู่กับลำดับ ระยะเวลา ความถี่ และความเข้มข้น

คำนิยาม (Definitions) โดยผู้ที่ให้คำนิยามของพฤติกรรมใดว่าดี ก็มักจะกระทำสิ่งนั้นบ่อยหรือมีแนวโน้มที่จะกระทำสิ่งนั้นสูง แต่หากให้คำนิยามว่าไม่ดีหรือมีทัศนคติที่เป็นแง่ลบ ก็มักจะไม่วางทำสิ่งนั้น

การเลียนแบบ (Imitation) โดยการจะเลียนแบบหรือไม่นั้น จะขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของผู้ที่เป็นต้นแบบ พฤติกรรมที่สังเกต และผลที่ตามมาของพฤติกรรม

การสนับสนุนที่แตกต่าง (Differential Reinforcement) หรือการให้รางวัลหรือลงโทษ ซึ่งในการสนับสนุนจะมีผลมากขึ้นขึ้นอยู่กับมูลค่าหรือปริมาณ ความถี่ และโอกาส

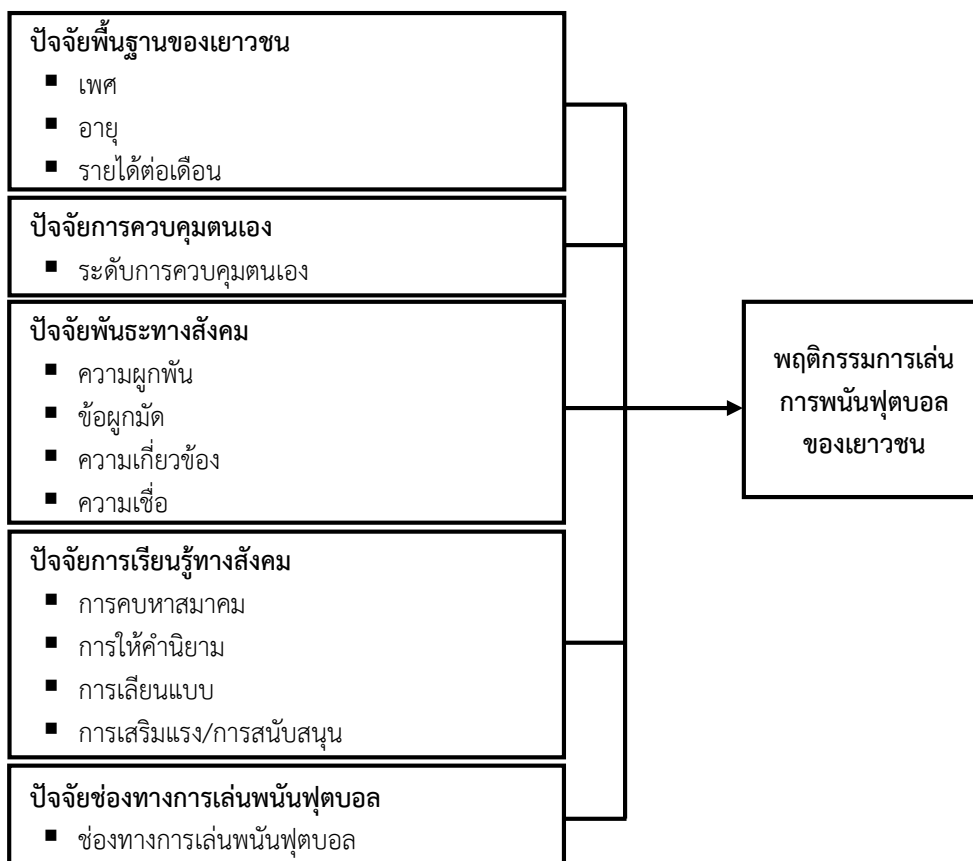
นอกจากนี้ ในกรณีของการเล่นการพนันของเยาวชน พบว่า ปัจจัยอื่นๆ เช่น ลักษณะทางประชากรหรือข้อมูลพื้นฐานของบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ ระดับการศึกษา รวมถึงช่องทางการเล่นพนันฟุตบอลออนไลน์หรือออฟไลน์ มีผลต่อการเล่นการพนันอีกด้วย (Casey et al., 2011; Cheung, 2016; Gainsbury, Russell, Blaszczynski, Hing, 2015; Lussier et al., 2014; Sarti & Triventi, 2017)

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น ทฤษฎีควบคุมตนเอง ทฤษฎีพันธะทางสังคม และทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมถือเป็นทฤษฎีที่ใช้อธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางสังคมและการกระทำความผิดในส่วนของเด็กและเยาวชนได้มากที่สุด และมีการใช้ทฤษฎีเหล่านี้อย่างแพร่หลายกับเด็กและเยาวชน (Gottfredson & Hirschi, 1990; Akers, 1985; Hirschi, 1961) ผู้วิจัยจึงเลือกทฤษฎีดังกล่าวมาอธิบายพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชนในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยเลือกปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานของเยาวชน ปัจจัยการควบคุมตนเอง ปัจจัยพันธะทางสังคม ปัจจัยการเรียนรู้ทางสังคม และปัจจัยช่องทางการเล่นพนันฟุตบอล มาใช้เป็นตัวแปรอิสระ และมีตัวแปรต้น คือ พฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการพนันฟุตบอลมีการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ แต่มีจำนวนไม่มากนัก โดยเป็นการศึกษาในระยะยาวเชิงคุณภาพเท่านั้น (ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน, 2559) ในส่วนของการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยมากมีการทำการศึกษาวิจัยที่ไม่ได้ศึกษาเฉพาะการพนันโดยระบุเป็นแต่ละประเภท แต่เป็นการศึกษาวิจัยในกรณีของการพนันรวมทุกประเภทเท่านั้น (Casey et al., 2011; Cheung, 2016; Gainsbury et al., 2015; Lussier et al., 2014; Sarti & Triventi, 2017) ดังนั้น ในครั้งนี้จึงทำการศึกษาเฉพาะกรณีการเล่นการพนันประเภทการพนันฟุตบอลที่พบในเด็กและเยาวชนเป็นส่วนใหญ่ เพื่อเป็นการเติมเต็มข้อมูลในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพให้ดียิ่งขึ้นและผลการศึกษาในเชิงคุณภาพยังสามารถนำไปใช้ในภาพรวมด้วย

8. กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย

9. วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบตัดขวาง (Cross-sectional Study) และใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology) ซึ่งมีการทำการค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผ่านระบบฐานข้อมูลในไทยและต่างประเทศที่เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุดสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เพื่อมาออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม

ในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำทฤษฎีอาชญาวิทยา ได้แก่ ทฤษฎีการควบคุมตนเอง (Self-Control Theory) ทฤษฎีพันธะทางสังคม (Social Bonding Theory) และทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

(Social Learning Theory) มาใช้เป็นหลัก รวมถึงศึกษาระเบียบวิธีวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณที่ใช้แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้พัฒนาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการทำการศึกษาและเป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์

นอกจากนี้ มีการตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านอาชีวศึกษา รวมถึงมีการตรวจสอบเชื่อถือได้จากการทำการทดสอบ (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกับประชากรที่ต้องการศึกษา ได้แก่ เยาวชนที่กำลังศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ตั้งใจ (Accidental Sampling)

เมื่อได้ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนแล้ว จึงนำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บข้อมูลเพื่อทำการทดสอบ (Pretest) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ผลทางสถิติโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยใช้เกณฑ์ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ในแต่ละข้อคำถามจะต้องมีค่ามากกว่า 0.7 ขึ้นไป จึงนำมาเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยโดยการสุ่มตัวอย่าง และนำมาวิเคราะห์ผลโดยใช้สถิติทางการวิจัยต่อไป

10. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการสุ่มตัวอย่าง

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้แบบสอบถาม และการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) เพื่อช่วยลดความแปรปรวน (สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์, 2557) โดยแบ่งเป็น 3 ขนาด (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและกำลังคนอาชีวศึกษา, 2560) คือ สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในแต่ละขนาดจะทำการสุ่มสถานศึกษาแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็นจำนวน 20 สถานศึกษา โดยสถานศึกษาแต่ละขนาดใช้การสุ่มจำนวนตามอัตราส่วนในแต่ละขนาดสถานศึกษา แล้วจึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยให้มีการตอบข้อคำถามคัดกรองเกี่ยวกับประสบการณ์การเล่นการพนัน โดยในการเลือกกลุ่มตัวอย่างจะเลือกผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเยาวชนในสถาบันการอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ที่เคยเล่นการพนันฟุตบอลเท่านั้น

11. การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับข้อมูลลักษณะของกลุ่มประชากรและข้อมูลเบื้องต้นจะใช้นำเสนอในรูปแบบตารางและใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน จะใช้สถิติ คือ สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis)

12. ผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยพื้นฐานของเยาวชน ปัจจัยการควบคุมตนเอง ปัจจัยพันธะทางสังคม ปัจจัยการเรียนรู้ทางสังคม ปัจจัยช่องทางการเล่นพนันฟุตบอล และข้อมูลพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการอาชีวศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 382 คน ซึ่งทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ การสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็นตามอัตราส่วนขนาดสถานศึกษา และการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงกลุ่มตัวอย่างที่เล่นหรือเคยเล่นการพนันฟุตบอลมาก่อน โดยมีผลการศึกษา ดังนี้

12.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นจะใช้สถิติค่าร้อยละ (Percentage) ดังนี้

ปัจจัยพื้นฐานของเยาวชน พบว่า ปัจจัยเพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 62.9 และเพศหญิง ร้อยละ 37.1 สำหรับปัจจัยอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุ 17 ปี ร้อยละ 41.4 อายุ 16 ปี ร้อยละ 35.6 อายุ 15 ปี ร้อยละ 19.3 และอายุ 14 ปี ร้อยละ 3.7

ปัจจัยรายได้ต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท ร้อยละ 54.7 5,001-10,000 บาท ร้อยละ 31.9 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 6.7 และมากกว่า 15,000 บาท ร้อยละ 6.7 โดยช่องทางการเล่นพนันฟุตบอล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ช่องทางการเล่นพนันฟุตบอลผ่านทางออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 60.9

ในส่วนของปัจจัยการควบคุมตนเอง ปัจจัยพันธะทางสังคม ปัจจัยการเรียนรู้ทางสังคม และพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน ใช้การวัดในแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อคำถามนั้นๆ อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อคำถามนั้นๆ อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อคำถามนั้นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อคำถามนั้นๆ อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยกับข้อคำถามนั้นๆ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

และข้อคำถามเชิงลบจะมีเกณฑ์การให้คะแนนในทิศทางตรงกันข้ามกับคำถามเชิงบวก โดย ระดับ 5 = ระดับ 1 ระดับ 4 = ระดับ 2 ระดับ 3 = ระดับ 3 ระดับ 2 = ระดับ 4 และระดับ 1 = ระดับ 5 และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำไปแปลความหมายข้อมูล โดยจะใช้ช่วงกว้างของชั้นเทียบเกณฑ์การให้คะแนนค่าเฉลี่ยในแต่ละระดับ โดยมีเกณฑ์ดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
ระดับ 5 ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ 4 ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	เห็นด้วยมาก
ระดับ 3 ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ 2 ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	เห็นด้วยน้อย
ระดับ 1 ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	เห็นด้วยน้อยที่สุด

โดยผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของปัจจัยดังกล่าว มีดังนี้

ปัจจัยการควบคุมตนเอง พบว่า ภาพรวมมีช่วงความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.67

ปัจจัยพันธะทางสังคม พบว่า ภาพรวมมีช่วงความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.86

ปัจจัยการเรียนรู้ทางสังคม พบว่า ภาพรวมมีช่วงความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.66 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.78

พฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอล พบว่า ภาพรวมมีช่วงความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.93 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.18

12.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยมีการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) โดยตัวแปรทุกคู่ มีค่าสหสัมพันธ์ไม่เกิน 0.8 และวิเคราะห์ค่า Tolerance เพื่อหาค่าความแปรปรวน โดยทุกตัวแปรมีค่า Tolerance มากกว่า 0.2 จึงถือว่า ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการทดสอบสภาวะร่วม (Collinearity/Multicollinearity) ดังนั้น ในการศึกษาค้างนี้จะใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุโดยวิธีการนำตัวแปรเข้าทั้งหมด (Enter Regression) โดยผลการวิเคราะห์ มีดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ปัจจัย	B	Beta	t
พฤติกรรมการเล่นการพนัน (Constant)	3.006		2.745
เพศ	-0.106	-0.043	-1.246
อายุ	0.028	0.021	0.535
รายได้ต่อเดือน	.000002	0.011	0.299
ช่องทางการเล่น	-0.053	-0.022	-0.587
การควบคุมตนเอง	-0.047	-0.027	-0.584
พันธะทางสังคม	-0.665	-0.481	-9.345 ***
การเรียนรู้ทางสังคม	0.466	0.306	6.465 ***
R = 757	Adjusted R ² = 0.565		
R ² = 0.573	Standard Error = 0.78066		

หมายเหตุ: *** p<0.001

จากตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุตารางที่ 1 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) ในการวิจัยครั้งนี้ได้ว่า เมื่อทดสอบนัยสำคัญทางสถิติจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุทั้งหมด 7 ตัวแปร พบว่า มีตัวแปรที่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชนเพียง 2 ตัวแปรเท่านั้น โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($p<0.001$) ได้แก่ พันธะทางสังคมและการเรียนรู้ทางสังคม ส่วนตัวแปรอื่นๆ นอกจากนี้ ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน ช่องทางการเล่น และการควบคุมตนเอง ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p>0.05$)

เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุ (Beta) เพื่อจัดลำดับความสำคัญให้กับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชนมากที่สุด คือ พันธะทางสังคม ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อการพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน โดยมีค่าเป็นสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุ (Beta) เท่ากับ 0.481 กล่าวคือ เมื่อจำนวนพันธะทางสังคมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้พฤติกรรมการเล่นการพนันลดลงเท่ากับ 0.481 หน่วย (ร้อยละ 48.1) และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์รองลงมา คือ ปัจจัยการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน โดยมีค่าเป็นสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุ (Beta) เท่ากับ 0.306 กล่าวคือ เมื่อจำนวน

การเรียนรู้ทางสังคมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้พฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชนเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.306 หน่วย (ร้อยละ 30.6) ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยที่สามารถอธิบายพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชนได้ดีที่สุดเรียงตามลำดับ คือ ปัจจัยพันธะทางสังคมและปัจจัยการเรียนรู้ทางสังคม

ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุนี้ มีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted R²) เท่ากับ 0.565 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยในการวิเคราะห์นี้สามารถอธิบายพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลได้สูงถึงร้อยละ 56.5 โดยมีค่าความผิดพลาดที่อาจเกิดจากการพยากรณ์ (Standard Error) โดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.78066

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน คือ ปัจจัยพันธะทางสังคมและปัจจัยการเรียนรู้ทางสังคม โดยปัจจัยพันธะทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน ปัจจัยการเรียนรู้ทางสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน ส่วนปัจจัยอื่นๆ นอกจากนี้ ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน ช่องทางการเล่น และการควบคุมตนเองไม่พบความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน

13. อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน พบว่า ตัวแปรปัจจัยอิสระ 2 ตัวแปร คือ ปัจจัยพันธะทางสังคม และปัจจัยการเรียนรู้ทางสังคม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

ปัจจัยพันธะทางสังคม มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน ซึ่งเป็นผลเชิงลบ กล่าวคือ หากมีพันธะทางสังคมเพิ่มขึ้น จะทำให้พฤติกรรมการเล่นการพนันลดลง ทั้งนี้ สาเหตุที่พันธะทางสังคมมีผลเชิงลบต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลเนื่องจากคนจะไม่ก่ออาชญากรรมเพราะคนมีพันธะทางสังคม หรือกล่าวได้ว่าคนที่มีความผูกพันกับองค์กรหรือกลุ่มต่างๆ ในสังคม มักไม่ก่ออาชญากรรม หากความผูกพันต่อสังคมหรือพันธะทางสังคมอ่อนแอหรือหายไป จะทำให้เกิดการก่ออาชญากรรมขึ้น โดยพันธะทางสังคม (Social Bonding) นี้รวมถึงความรักความผูกพันที่มีต่อผู้อื่น ข้อผูกมัดในคุณงามความดีที่เคยทำมาก่อนหน้า ความเกี่ยวข้องในการทำกิจกรรมที่ดีกับสังคม และความเชื่อหรือค่านิยมต่อกฎหมายว่าเป็นสิ่งที่ถูกที่ควรทำ (Hirschi, 1961)

โดยผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Cheung (2016) ที่พบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานทางสังคมและพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลในการศึกษาวิจัยในนักเรียนมัธยมปลายในฮ่องกง เช่นเดียวกับการศึกษาของ Lussier et al. (2014) และ Casey et al. (2011) ในการศึกษาการเล่นการพนันและปัญหาการติดยาเสพติดของเด็กรุ่น ที่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างพื้นฐานทางสังคมและพฤติกรรมการเล่นการพนัน โดยการศึกษาวิจัยหลายชิ้นได้แสดงถึงความสำคัญของพื้นฐานทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรมเสี่ยงหลายอย่าง รวมไปถึงปัญหาการเล่นพนันด้วย (Dickson, Derevensky, & Gupta, 2008; Lussier, Derevensky, Gupta, Bergevin, & Ellenbogen, 2007; Lussier et al., 2014)

ปัจจัยการเรียนรู้ทางสังคม มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน ซึ่งเป็นผลเชิงบวก กล่าวคือ หากมีการเรียนรู้ทางสังคมเพิ่มขึ้น จะทำให้พฤติกรรมการเล่นการพนันเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้ สาเหตุที่ปัจจัยการเรียนรู้ทางสังคมมีผลเชิงบวกต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันของเยาวชน เนื่องจากความใกล้ชิดและการเลียนแบบ ก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และนำมาซึ่งพฤติกรรมต่างๆ รวมถึงพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน รวมถึงการก่ออาชญากรรม (Agnew, 1991)

โดยผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Sarti and Triventi (2017) ได้ทำการศึกษาวิจัยกับนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ของรัฐ พบว่าปัจจัยการเรียนรู้ทางสังคมมีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันมากที่สุดในบรรดาปัจจัยทั้งหมดที่ทำการศึกษา นอกจากนี้ ในการศึกษาหลายชิ้นยืนยันว่าปัจจัยการเรียนรู้ทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นการคบหาสมาคม การเลียนแบบ การให้คำนิยามหรือการสนับสนุน/เสริมแรง ล้วนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันและปัญหาการพนันทั้งสิ้น (Abbott, 2007; Adams, Sullivan, Horton, Menna, & Guilmette, 2007; Cheung, 2016; Lee, Lemanski, & Jun, 2008; Pearce, Mason, Hiscock, & Day, 2008; Sarti & Triventi, 2017; Takushi, Neighbors, Larimer, Lostutter, Cronce, & Marlatt, 2004)

อย่างไรก็ตาม การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีข้อแตกต่างจากการศึกษาก่อนหน้า ซึ่งพบปัจจัยในการศึกษาวิจัยที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐานของเยาวชน ปัจจัยการควบคุมตนเอง และปัจจัยช่องทางการเล่นพนันฟุตบอล สำหรับปัจจัยพื้นฐานของเยาวชนนั้น ได้แก่ เพศ อายุ และรายได้ต่อเดือน

โดยในการศึกษารุ่นนี้พบว่าปัจจัยในการศึกษาดังกล่าวไม่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน ทั้งนี้ แตกต่างไปจากการศึกษาวิจัยก่อนหน้า ที่พบว่าปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนัน ไม่ว่าจะเป็นเพศ แต่ละเพศจะมี

ความสนใจที่ต่างกัน ทำให้พฤติกรรมการเล่นการพนันในประเภทที่ต่างกันนั้นแตกต่างกันออกไป อายุที่มากขึ้น รวมถึงรายได้ที่มากขึ้นจะทำให้พฤติกรรมการเล่นพนันมากขึ้นด้วย (Casey et al., 2011; Cheung, 2016; Gainsbury et al., 2015; Lussier et al., 2014; Sarti & Triventi, 2017)

ส่วนปัจจัยการควบคุมตนเองนั้น แสดงถึงความรู้สึกตัวก่อนการกระทำหรือพฤติกรรมที่จะกระทำ การยั้งคิดหรือทบทวนก่อนการกระทำ การใช้เหตุผลในการกำหนดพฤติกรรม ไม่ใช่อารมณ์หรือความรู้สึกในการกำหนดพฤติกรรมโดยเฉพาะในสถานการณ์เฉพาะหน้า (Gottfredson & Hirschi, 1990) โดยในการศึกษาค้นคว้าพบว่า ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน ทั้งนี้ แตกต่างไปจากการศึกษาวิจัยก่อนหน้านี้พบว่าปัจจัยการควบคุมตนเองมีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนัน (Cheung, 2016; Lussier et al., 2007, 2014; Mishra, Templeton, Meadows, 2017; Wills, Ainette, Stoolmiller, Gibbons, & Shinar, 2008) ซึ่งการศึกษาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาการพนันโดยรวมในทุกประเภท

และสุดท้าย ปัจจัยช่องทางการเล่นการพนันฟุตบอล โดยแบ่งเป็น 2 กรณี คือ เล่นแบบออนไลน์และออฟไลน์ โดยในการศึกษาค้นคว้าพบว่าปัจจัยดังกล่าวไม่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน เช่นเดียวกันกับการศึกษาวิจัยของ Gainsbury et al. (2015) ที่พบว่าระหว่างกลุ่มที่เล่นการพนันออนไลน์และออฟไลน์นั้น มีระดับการเล่นการพนันที่หลากหลายและไม่มีความแตกต่างกัน (Gainsbury et al., 2015; Lloyd et al., 2010; Wardle, Moody, Griffiths, Orford, & Volberg, 2011) ทั้งนี้ แตกต่างไปจากการศึกษาวิจัยที่ศึกษาวิจัยของ Gainsbury, Liu, Russell, & Teichert (2016) ที่ใช้การศึกษาวิจัยโดยแบ่งกลุ่มช่องทางการเล่นเป็นออนไลน์ทางคอมพิวเตอร์พีซี ออนไลน์ทางอุปกรณ์เสริมอื่นๆ และออฟไลน์ ที่พบว่าปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนัน

ดังนั้น การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นข้อค้นพบเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันในรูปแบบเฉพาะคือการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาวิจัยก่อนหน้านี้พบว่าปัจจัยดังกล่าวทั้งหมดมีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนัน แต่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้กลับพบว่าไม่มีทั้งปัจจัยที่มีผลและไม่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันของเยาวชน

14. ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน โดยผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยพื้นฐานทางสังคมและปัจจัยการเรียนรู้ทางสังคมมีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน ซึ่งถือว่า 2 ปัจจัยนี้เป็นสาเหตุของการเล่นพนันฟุตบอลของเยาวชน

ดังนั้น ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถเสนอข้อเสนอแนะในแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน โดยมุ่งเน้นไปที่การแก้ไขปัญหาจากสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษา เนื่องจากสถาบันครอบครัวถือเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดในการขัดเกลาทางสังคม ปลูกฝังค่านิยม ความเชื่อ กระบวนการคิดผ่านการอบรมเลี้ยงดู รวมถึงการให้ความรู้และการศึกษาในเบื้องต้น ซึ่งเป็นสถาบันพื้นฐานสถาบันแรก ที่ทุกคนจะต้องรับอิทธิพลมาจากสถาบันครอบครัวของตนทั้งสิ้น

ส่วนสถาบันการศึกษา เป็นสถาบันที่สำคัญในระดับรองลงมาจากครอบครัว ซึ่งมีส่วนสำคัญในการให้ความรู้ อบรมสั่งสอนเยาวชน นอกจากนี้ สถาบันการศึกษาถือเป็นส่วนสำคัญในการสร้างค่านิยม ความเชื่อและบรรทัดฐานทางสังคมด้วยเช่นเดียวกัน และหากบุคคลใดขาดการอบรมเลี้ยงดูที่ดี ขาดการปลูกฝังความคิดที่ดี หรือขาดการขัดเกลาทางสังคมที่ดี ย่อมก่อให้เกิดพฤติกรรมต่อต้านสังคม หรือก่ออาชญากรรมในท้ายที่สุดได้

จากการศึกษาวิจัยชิ้นนี้เสนอให้ส่งเสริมให้เกิดพื้นฐานทางสังคมและลดการเรียนรู้ทางสังคมเกี่ยวกับการเล่นการพนันฟุตบอลลง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน โดยผู้วิจัยเสนอแนะให้กับสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาเป็นสถาบันหลักในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน

(1) ส่งเสริมให้เกิดพื้นฐานทางสังคม

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้พื้นฐานทางสังคมนั้นทำให้พฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลลดลง ดังนั้นสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาควรส่งเสริมให้เกิดพื้นฐานทางสังคมมากขึ้น คือ

(1.1) ให้ความสำคัญกับการให้ความรักความอบอุ่นกับเยาวชน ดูแลเอาใจใส่เยาวชน สร้างสัมพันธ์ในครอบครัว ในสถานศึกษาควรเอาใจใส่ดูแลนักเรียนให้ทั่วถึง โดยจัดสรรครูประจำชั้นหรืออาจารย์ที่ปรึกษาให้เพียงพอต่อการดูแลนักเรียนนักศึกษาในชั้นเรียนของตน รวมถึงจะช่วยสร้างสัมพันธ์ระหว่างครูอาจารย์กับลูกศิษย์ให้ดียิ่งขึ้น

(1.2) ยกย่องชื่นชมกับคุณงามความดีที่เยาวชนได้ทำขึ้น ทำให้เยาวชนเห็นความสำคัญ ความดีงามที่ตนได้ทำไว้ สถาบันครอบครัวควรชื่นชมหากเยาวชนกระทำ

คุณงามความดีหรือทำในสิ่งที่ถูกที่ควร เห็นคุณค่าของการทำความดีของเยาวชน สถาบันการศึกษาควรให้ความสำคัญกับความดีหรือศีลธรรมจริยธรรมของเยาวชนเชิดชูให้เห็นเป็นตัวอย่าง และให้รางวัลหรือให้โอกาสกับบุคคลที่ทำความดี เพื่อให้เยาวชนรับรู้ถึงคุณค่าและความสำคัญของศีลธรรม ว่าเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

(1.3) ส่งเสริมให้เยาวชนมีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ดี กิจกรรมที่ถูกที่ควร โดยสถาบันครอบครัว สามารถส่งเสริมให้เยาวชนใช้เวลาว่างทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ เช่น การเรียนพิเศษ เรียนดนตรี ใช้เวลากับครอบครัวหรือการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน หรือสังคมให้มากขึ้น สถาบันการศึกษาควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่เป็นประโยชน์สำหรับเยาวชนในสถานศึกษา รวมถึงการจัดพื้นที่หรือสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับเยาวชนเพื่อส่งเสริมการใช้ชั่วโมงว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น ห้องสมุด สนามกีฬาหรือลานออกกำลังกาย ห้องดนตรี เป็นต้น

(1.4) สถาบันครอบครัวควรปลูกฝังค่านิยมความเชื่อต่อกฎหมาย ต่อคุณงามความดี และความถูกต้องว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม สอนให้เยาวชนอยู่ในกฎระเบียบ กฎหมาย บ้านเมือง อยู่ในศีลธรรมอันดี รวมถึงการให้คุณค่าต่อกฎหมาย สถาบันการศึกษาควรสอนให้เห็นโทษของการพนัน รวมถึงโทษของการละเมิดกฎหมาย เพื่อให้เยาวชนได้เข้าใจ มีความเชื่อต่อกฎหมายว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

นอกจากนี้ ภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องสามารถช่วยสนับสนุนส่งเสริมค่านิยมความเชื่อต่อกฎหมาย มีการรณรงค์ต่อต้านการเล่นการพนัน การรณรงค์การสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวได้ จัดกิจกรรมชุมชนหรือกิจกรรมสังคมที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ เปิดโอกาสให้เยาวชนได้เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น รวมถึงส่งเสริมให้เกิดพื้นฐานในการจัดกิจกรรมหรือพื้นที่ทำงานร่วมกัน (Co-working Space) สำหรับเยาวชนในการใช้เรียนรู้หรือทำกิจกรรม เพื่อช่วยส่งเสริมสถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาในการเพิ่มพันธะทางสังคมมากขึ้นได้

(2) ลดการเรียนรู้ทางสังคมแบบผิดๆ เกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้หมายถึงการเรียนรู้ทางสังคมที่เกี่ยวกับการเล่นพนันฟุตบอล ซึ่งทำให้เกิดพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลที่มากขึ้น ดังนั้น สถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาควรลดการเรียนรู้ทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการพนันฟุตบอล คือ

(2.1) สถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษาปลูกฝังและส่งเสริมเยาวชนในการคบหาสมาคมเพื่อนที่ดี มีคุณธรรม โดยการสร้างค่านิยมของเยาวชนให้เป็นคนมีศีลธรรม และทำตามกฎหมาย โดยเฉพาะเรื่องการห้ามเล่นการพนันฟุตบอล และเปิดโอกาสให้เยาวชนที่เล่นการพนันฟุตบอลได้รับการอบรมสั่งสอนและเข้าสู่สังคมและคบหาสมาคมกับเยาวชน

ที่มีค่านิยมความเชื่อต่อกฎหมายและศีลธรรมอันดี เพื่อที่จะทำให้เยาวชนที่เล่นการพนันฟุตบอลกลับมามีค่านิยมความเชื่อต่อกฎหมายเหมือนเยาวชนคนอื่น ๆ

(2.2) สร้างนิยามของการเล่นการพนันฟุตบอลว่าไม่ถูกไม่ควรให้กับเยาวชน รวมถึงลดการนิยามว่าการพนันฟุตบอลเป็นสิ่งที่ควรทำหรือเป็นเรื่องทั่วๆ ไปที่มักทำกันให้กับเยาวชน หรือลดการนิยามว่าการพนันฟุตบอลเป็นการลงทุนหรือเสี่ยงโชค โดยการชี้ให้เห็นถึงเหตุผลที่แท้จริง เห็นคุณและโทษ ข้อดีและข้อเสียของการพนันฟุตบอลให้กับเยาวชน เพื่อสร้างนิยามที่ถูกต้องให้กับเยาวชน

(2.3) ลดการกระทำตนเป็นตัวอย่างให้กับเยาวชน โดยเฉพาะในสถาบันครอบครัว หากบุคคลใกล้ชิดมีการเล่นการพนัน จะทำให้เยาวชนมีการเลียนแบบเกิดขึ้น ส่วนสถาบันการศึกษาจะต้องลดการให้ค่าของคนในการเล่นการพนันฟุตบอล ควรส่งเสริมให้เชิดชูคนที่ทำตามกฎหมายและศีลธรรม รวมถึงการไม่เล่นการพนันฟุตบอลด้วย นอกจากนี้ต้องสร้างแบบอย่างให้กับเยาวชน โดยสร้างบุคคลตัวอย่าง (Idol) ที่ไม่เล่นการพนันฟุตบอลให้กับเยาวชนได้เห็นเป็นตัวอย่าง

(2.4) สนับสนุนการไม่เล่นการพนันฟุตบอล โดยการให้รางวัลและการลงโทษเยาวชน สถาบันครอบครัวควรเชิดชูและยกย่องเยาวชนที่ไม่เล่นการพนันฟุตบอล รวมถึงอบรมสั่งสอนเยาวชนในครอบครัวที่เล่นการพนันฟุตบอล และลงโทษให้เหมาะสมกับการกระทำความผิดนั้นๆ เพื่อเป็นการยับยั้งการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน สถาบันการศึกษาก็ควรอบรมสั่งสอนและลงโทษเยาวชนที่เล่นการพนันฟุตบอล เพื่อลดการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชนคนนั้น และให้เป็นเยี่ยงอย่างกับเยาวชนอื่น เพื่อยับยั้งการเล่นการพนันฟุตบอลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย

นอกจากนี้ ภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องสามารถช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้มีบุคคลต้นแบบของเยาวชนที่ดี เพื่อสร้างค่านิยมและค่านิยมต่อการเล่นการพนันฟุตบอลอย่างถูกต้อง รวมถึงสื่อมวลชนควรให้ความสำคัญกับการนำเสนอข่าวสารอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะรายการที่มีเนื้อหาสำหรับเยาวชน ไม่ควรมีพฤติกรรมการเล่นการพนันเข้ามาเกี่ยวข้อง และหากมีจำเป็นต้องมีการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการเล่นการพนันฟุตบอล ควรนำเสนอโทษของการเล่นการพนันฟุตบอลอย่างทั่วถึง เพื่อเยาวชนจะได้ไม่นำไปเลียนแบบหรือเป็นแบบอย่างที่ไม่ถูกไม่ควรต่อไป ทั้งการเพิ่มพันธะทางสังคมและการลดการเรียนรู้ทางสังคมแบบผิดๆ เกี่ยวกับการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชน โดยสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษาและหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยการปฏิบัติเหล่านี้จะช่วยลดและยับยั้งการเล่นการพนันฟุตบอลของเยาวชนให้ดีขึ้นได้

15. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

(1) ตัวแปรปัจจัยช่องทางการเล่นพนันฟุตบอลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็นช่องทางออนไลน์และออฟไลน์ ซึ่งไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตาม การศึกษาวิจัยของ Gainsbury et al. (2016) ที่มีการแยกย่อยช่องทางการเล่นพนันฟุตบอลออกโดยละเอียดขึ้นนั้น กลับพบความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ที่งานวิจัยชิ้นนี้ไม่พบ หากมีการศึกษาวิจัยในครั้งถัดไปควรแบ่งช่องทางการเล่นเป็นหลายทาง เช่น ออนไลน์ผ่านคอมพิวเตอร์ ออนไลน์ผ่านอุปกรณ์เสริม ออฟไลน์ผ่านเจ้ามือใหญ่ ออฟไลน์ผ่านตัวแทนเจ้ามือ ออฟไลน์ผ่านเพื่อนหรือคนรู้จัก เป็นต้น จะทำให้ได้ข้อมูลในการวิเคราะห์เชิงลึกและช่วยในการเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาการเล่นการพนันฟุตบอลได้ดีขึ้น

(2) การศึกษาวิจัยในครั้งนี้พบทั้งปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นการศึกษาไปยังการพนันประเภทการพนันฟุตบอลโดยเฉพาะและกลุ่มเป้าหมายเฉพาะกลุ่มคือ เยาวชนจากสถาบันการอาชีวศึกษาเท่านั้น ดังนั้น อาจสามารถนำปัจจัยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ไปใช้ในการศึกษาในประเภทการพนันชนิดอื่นหรือศึกษาในภูมิภาคอื่น ทั้งนี้ สามารถทำการศึกษาวิจัยเชิงเปรียบเทียบในบริบทที่แตกต่างกันได้

(3) ในในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณเท่านั้น การศึกษาวิจัยครั้งถัดไปควรมีการศึกษาวิจัยในระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อเป็นการศึกษาวิจัยเพื่อเติมเต็มข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยเหล่านี้ ในการมีหรือไม่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันของเยาวชนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและกำลังคนอาชีวศึกษา. (2560). จำนวนนักเรียนแยกขนาดสถานศึกษา รัฐ, เอกชน ปีการศึกษา 2560. สืบค้นเมื่อ 18 มกราคม 2561, จาก <http://techno.vec.go.th/ประชาสัมพันธ์/รายละเอียดข่าว/tabid/766/ArticleId/16298/language/th-TH/16298.aspx>
- ศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและธุรกิจ. (2559). โครงการสำรวจพฤติกรรมรับชมและการเล่นพนันทายผลฟุตบอลยูโร 2016. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2560,

จาก http://www.gamblingstudy-th.org/document_research/136/7/4/survey-euro-2016/#!/prettyPhoto

ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน. (2559). *การพนันในยุคเปลี่ยนผ่าน: รายงานประจำปี 2559*
ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน
สุจิตรา บุญยรัตพันธุ์. (2557). *ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์*. กรุงเทพฯ:
เสมาธรรม.

ภาษาอังกฤษ

- Abbott, M.W. (2007). Situational Factors that Affect Gambling Behavior. In Smith, G., Hodgins, D., & Williams, R. (Eds.). *Research and Measurement Issues in Gambling Studies*. (pp. 251-278). New York: Elsevier.
- Adams, G. R., Sullivan, A.-M., Horton, K. D., Menna, R., & Guilmette, A. M. (2007). A Study of Differences in Canadian University Students' Gambling and Proximity to a Casino. *Journal of Gambling Issues*, (19), 9-17.
- Agnew, R. (1991). The Interactive Effects of Peer Variables on Delinquency. *Criminology*, 29(1), 47-72.
- Akers, R. L. (1985). *Deviant Behavior: A Social Learning Approach*. Belmont: Wadsworth Publishing Company.
- Braithwaite, J. (1989). *Crime, Shame and Reintegration*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Casey, D. M., Williams, R. J., Mossiere, A. M., Schopflocher, D. P., El-Guebaly, N., Hodgins, D. C., & et al. (2011). The Role of Family, Religiosity, and Behavior in Adolescent Gambling. *Journal of Adolescence*, 34(5), 841-851.
- Casual Games Association. (2012). *Social Casino Gaming 2012: Casual Games Sector Report*. Smithfield, UT: Casual Games Association.
- Cheung, N. W. (2016). Social Strain, Self-control, and Juvenile Gambling Pathology: Evidence from Chinese Adolescents. *Youth & Society*, 48(1), 77-100.

- Dickson, L., Derevensky, J. L., & Gupta, R. (2008). Youth Gambling Problems: Examining Risk and Protective Factors. *International Gambling Studies*, 8(1), 25-47.
- Gainsbury, S. M., Liu, Y., Russell, A. M., & Teichert, T. (2016). Is All Internet Gambling Equally Problematic? Considering the Relationship Between Mode of Access and Gambling Problems. *Computers in Human Behavior*, 55, 717-728.
- Gainsbury, S. M., Russell, A., Blaszczynski, A., & Hing, N. (2015). The Interaction Between Gambling Activities and Modes of Access: A Comparison of Internet-only, Land-based Only, and Mixed-mode Gamblers. *Addictive Behaviors*, 41, 34-40.
- Global Betting & Gaming Consultants. (2015). *GBGC Global Gambling Report - 10th edition 2015*. Retrieved October 10, 2017, from <https://www.gbgc.com/news/gbgc-s-global-gambling-report-2015>.
- Gottfredson, M. R., & Hirschi, T. (1990). *A General Theory of Crime*. Washington, DC: Stanford University Press.
- Hirschi, T. (1961). *Causes of Delinquency*. Berkeley, CA: University of California Press.
- Inciardi, J. A., Horowitz, R., & Pottieger, A. E. (1993). *Street Kids, Street Drugs, Street Crime: An Examination of Drug Use and Serious Delinquency in Miami*. Belmont, CA: Wadsworth.
- Lee, H.-S., Lemanski, J. L., & Jun, J. W. (2008). Role of Gambling Media Exposure in Influencing Trajectories Among College Students. *Journal of Gambling Studies*, 24(1), 25-37.
- Lloyd, J., Doll, H., Hawton, K., Dutton, W. H., Geddes, J. R., Goodwin, G. M., & Rogers, R. D. (2010). Internet Gamblers: A Latent Class Analysis of their Behaviours and Health Experiences. *Journal of Gambling Studies*, 26(3), 387-399.
- Lussier, I. D., Derevensky, J., Gupta, R., & Vitaro, F. (2014). Risk, Compensatory, Protective, and Vulnerability Factors Related to Youth Gambling Problems. *Psychology of Addictive behaviors*, 28(2), 404.

- Lussier, I., Derevensky, J. L., Gupta, R., Bergevin, T., & Ellenbogen, S. (2007). Youth Gambling Behaviors: An Examination of the Role of Resilience. *Psychology of Addictive behaviors, 21*(2), 165.
- Mishra, S., Templeton, A. J., & Meadows, T. J. (2017). Living, Fast and Slow: Is Life History Orientation Associated With Risk-related Personality Traits, Risk Attitudes, Criminal Outcomes, and Gambling?. *Personality and Individual Differences, 117*, 242-248.
- Moghaddam, J. F., Yoon, G., Campos, M. D., & Fong, T. W. (2015). Social and Behavioral Problems among Five Gambling Severity Groups. *Psychiatry research, 230*(2), 143-149.
- Pearce, J., Mason, K., Hiscock, R., & Day, P. (2008). A National Study of Neighbourhood access to Gambling Opportunities and Individual Gambling Behaviour. *Journal of Epidemiology & Community Health, 62*(10), 862-868.
- Sarti, S. & Triventi, M. (2017). The Role of Social and Cognitive Factors in Individual Gambling: An Empirical Study on College Students. *Social Science Research, 62*, 219-237.
- Takushi, R. Y., Neighbors, C., Larimer, M. E., Lostutter, T. W., Crouce, J. M., & Marlatt, G. A. (2004). Indicated Prevention of Problem Gambling Among College Students. *Journal of Gambling Studies, 20*(1), 83-93.
- Toby, J. (1957). Social Disorganization and Stake in Conformity: Complementary Factors in the Predatory Behavior of Hoodlums. *The Journal of Criminal Law, Criminology, and Police Science, 48*(1), 12.
- Wardle, H., Moody, A., Griffiths, M., Orford, J., & Volberg, R. (2011). Defining the Online Gambler and Patterns of Behaviour Integration: Evidence from the British Gambling Prevalence Survey 2010. *International Gambling Studies, 11*(3), 339-356.
- Wills, T. A., Ainette, M. G., Stoolmiller, M., Gibbons, F. X., & Shinar, O. (2008). Good Self-control as a Buffering Agent for Adolescent Substance Use: An Investigation in Early Adolescence with Time-varying Covariates. *Psychology of Addictive Behaviors, 22*(4), 459-471.